

Evropská unie a politika rozšíření

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

Hlavní body agendy SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

Přehled SZBP č. 06/2016

1. – 30. červen 2016

autor: Martin Kuta, Petr Kala, Ondřej Ticháček

Obsah:

*EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA
ROZŠÍŘENÍ*..... 4

DIALOG EU-TURECKO O BOJI
PROTI TERORISMU _____ 4

PRODLOUŽENÍ ČINNOSTI MISE
EULEX KOSOVO _____ 4

RADA PŘÍDRUŽENÍ EU-ČERNÁ
HORA _____ 5

*HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP
EU*..... 7

BLÍZKOVÝCHODNÍ MÍROVÝ
PROCES _____ 7

EK: NOVÝ RÁMEC PRO
PARTNERSTVÍ V OBLASTI
MIGRACE _____ 8

EP: MÍROVÁ ČINNOST V AFRICE,
SPOLUPRÁCE S OSN A AU ____ 9

REZOLUCE RADY BEZPEČNOSTI,
OPERACE SOPHIA _____ 10

PŘEDSTAVENÍ NOVÉ GLOBÁLNÍ
STRATEGIE EU _____ 11

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: Přehled SZBP
Název: Evropská unie a politika rozšíření; Hlavní body agendy SZBP EU; Dokumenty SZBP EU	Typ řady: online
Autoři: Kuta, M., Kala, P., Ticháček, O.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2
Číslo: Přehled SZBP č. 06/2016	První vydání řady: leden 2005
Datum: 1. – 30. červen 2016	Frekvence vydání řady: měsíčně
Klíčová slova: SZBP, ESVČ/EEAS, SBOP	Zaměření: přehledy Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU
	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	

Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni

Oddělení komunikace a vzdělávání	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

OBSAH

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ _____	4
DIALOG EU-TURECKO O BOJI PROTI TERORISMU _____	4
PRODLOUŽENÍ ČINNOSTI MISE EULEX KOSOVO _____	4
RADA PŘÍDRUŽENÍ EU-ČERNÁ HORA _____	5
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU _____	7
BLÍZKOVÝCHODNÍ MÍROVÝ PROCES _____	7
EK: NOVÝ RÁMEC PRO PARTNERSTVÍ V OBLASTI MIGRACE _____	8
EP: MÍROVÁ ČINNOST V AFRICE, SPOLUPRÁCE S OSN A AU _____	9
REZOLUCE RADY BEZPEČNOSTI, OPERACE SOPHIA _____	10
PŘEDSTAVENÍ NOVÉ GLOBÁLNÍ STRATEGIE EU _____	11

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

DIALOG EU-TURECKO O BOJI PROTI TERORISMU

Pozadí

Společného postupu proti terorismu se dotýkají každá jednání na nejvyšší úrovni mezi EU-Tureckem. Vedle mezinárodního terorismu (islámský radikalismus reprezentovaný Islámským státem) čelí Turecko separatismu v podobě Kurdské strany pracujících (PKK), jejíž ozbrojená složka násilně usiluje o vznik samostatného Kurdistanu. V loňském roce proběhla jednání o možném mírovém procesu mezi tureckou vládou a PKK. V létě loňského roku ale byla z důvodu vzrůstající radikalizace Kurdů a teroristických útoků přerušena.¹

Aktuálně

V Bruselu proběhlo 8. června setkání zástupců EU a Turecka, které bylo součástí dialogu o boji proti terorismu.² Zástupci odsoudili nedávné teroristické útoky v EU i v Turecku. Podle zástupců je na obou stranách i nadále značná vůle spolupracovat v boji proti terorismu v souladu s mezinárodním právem. Společným zájmem je boj proti nebezpečí rozšíření Islámského státu a rekrutování zahraničních bojovníků z evropských a afrických států. I nadále platí, že EU považuje Kurdskou stranu pracujících (PKK) za teroristickou organizaci, která ohrožuje bezpečnost v Turecku. Obě strany se shodly na zvýšené míře spolupráce při

- výměně informací,
- uplatňování práva a soudní spolupráci,
- deportaci osob podezřelých ze spáchání teroristických činů,
- financování terorismu.

Dále bylo dosaženo shody o nutnosti spolupráce při snižování radikalizace společnosti a rekrutování do teroristických organizací. S tím rovněž souvisí boj proti příčinám radikalizace společnosti.

Zástupci EU dále ocenili vyslání tureckého styčného důstojníka k Europolu. Jeho činností bude také posílení spolupráce a výměny zkušeností při boji proti terorismu.

EU a Turecko budou dále usilovat o posílení mezinárodní spolupráce na fóru boje proti finanční kriminalitě (*Financial Action Task Force, FATF*), globálním protiteroristickým fóru (*Global Counter Terrorism Forum, GCTF*) a globální strategii proti Islámskému státu/Da'esh (*Global Coalition to Counter ISIL/Da'esh*).

PRODLOUŽENÍ ČINNOSTI MISE EULEX KOSOVO

Pozadí

Mise SBOP EULEX Kosovo slouží k asistenci při zavádění právního státu, boji proti korupci a organizovanému zločinu a vyšetřování v Kosovu. Mise byla spuštěna v roce 2008. Činnost mise je

---

¹ Přehled SZBP červenec 2015, [ZDE](#).

² ESVC: Turkey-EU Counter Terrorism Dialogue, 8. 6. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

dlouhodobě kladně hodnocena z hlediska stabilizace země a jejímu přibližování se k evropské integraci.³

Aktuálně

Rada pro zahraniční věci rozhodla o prodloužení mandátu mise EULEX Kosovo o další dva roky do 14. června 2018. Finanční prostředky pro činnost mise byly na toto období určeny ve výši 34,5 milionů EUR. Dalších 29,1 milionů EUR bylo určeno na provoz rady poradců a činnost zvláštního úřadu prokuratury.⁴

RADA PŘÍDRUŽENÍ EU-ČERNÁ HORA

Pozadí

Na 16. října letošního roku jsou naplánovány parlamentní volby. Volby jsou výsledkem politické dohody, kterou sjednaly elity v dubnu letošního roku. Touto dohodou byla překonána politická krize, jejímiž důvody byly údajné volební podvody ze strany vládních stran, chybné nakládání s veřejnými prostředky a politizace státních institucí. EU se k situaci vyjádřila letos v březnu.⁵

Volby rovněž sleduje Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), která se obává nárůstu násilných střetů ve společnosti a upozorňuje na slabou svobodu médií.⁶ Vyzvala, aby se představitelé politických stran snažili o naplňování dřívějších dohod o konání voleb a jejich průběhu.⁷ Zmocněnkyně OBSE pro svobodu médií situaci v zemi monitoruje.⁸

V květnu 2016 došlo k podepsání přístupového protokolu Černé Hory k Severoatlantické alianci (NATO). Na začátku července proběhl summit Aliance v Polsku. Z něj vzešlo komuniké, které deklaruje, že země má status pozvaného člena. Uzavření ratifikačního procesu stanoveného přístupovým protokolem je závislé na postupu dalších reformních aktivit a integrace země do činnosti Aliance.⁹

Aktuálně

Sedmé jednání Rady přidružení mezi EU a Černou Horou proběhlo 20. června 2016. Předsedal mu nizozemský ministr zahraničí Bert Koenders, který rovněž zastupoval delegaci EU na tomto jednání, komisař pro rozšiřování a politiku sousedství Johannes Hahn, černohorský ministr pro evropskou integraci a hlavní vyjednávač Aleksandar Andrija Pejović.¹⁰

Rada vítá, že napříč politickými stranami panuje shoda o přístupovém jednání. Byly otevřeny dvě nové kapitoly (z celkem 22), zatímco 2 byly prozatím uzavřeny a 2 další se brzy otevrou (konkrétně kapitoly 12 a 13, týkající se bezpečnosti potravin, veterinářství nebo rybolovu). Rada zároveň vítá, že probíhá zavádění opatření z kapitoly 23 (soudnictví a základní lidská práva) a 24 (spravedlnost,

---

³ Přehled SZBP květen 2016, [ZDE](#).

⁴ Rada EU: EULEX Kosovo: mandate extended, budget approved, 14. 6. 2016, [ZDE](#).

⁵ Přehled SZBP březen 2016, [ZDE](#).

⁶ Balkaninsight.com: OSCE Fears Tensions Ahead of Montenegro Election, 27. 6. 2016, [ZDE](#).

⁷ Europeanwesternbalkans.com: OSCE stresses all political parties in Montenegro to fully engage in the implementation of the political agreement, 13. 7. 2016, [ZDE](#).

⁸ Europeanwesternbalkans.com: OSCE Representative on Freedom of the Media keeps an eye on Montenegro, 16. 6. 2016, [ZDE](#).

⁹ NATO.int: Warsaw Summit Communiqué, 9. 7. 2016, [ZDE](#).

¹⁰ Rada EU: Joint press release of the seventh meeting of the Stabilisation and Association Council between the European Union and Montenegro, 20. 6. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

svoboda a bezpečnost)¹¹, které se úspěšně daří naplňovat (například pokroky ve vyšetřování finanční kriminality, zabavování majetku získaného nelegální činností).

Rada vnímá i dosažený pokrok v oblasti lidských práv, rovnosti pohlaví, ochrany menšin, stejně tak jako svobody tisku. Neopomíjí se ani body v oblasti soudnictví. I zde dochází k pokrokům, např. snižování počtu soudních procesů starších tří let (tedy délky řízení), jmenování soudců a prokurátorů dle nové legislativy atd. Nutné je i reformovat veřejnou správu, která se již začíná implementovat (*Public Administration Reform Strategy*) a měla by být dokončena v roce 2020.

Rada a EU vítají, že se Černá Hora účastní mnoha iniciativ probíhajících v jihovýchodní Evropě. Země rovněž přistupuje ke společným postojům, které EU přijímá v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP).

Ohledně ekonomické situace Černé Hory Rada zaznamenala ekonomický vzestup v roce 2015 a vítá, že Černá Hora přistoupila na druhý program ekonomickým reformem. Dále vyzvala Černou Horu, aby i nadále usilovala o snížení vnější nerovnováhy, ke zlepšení fiskální udržitelnosti a řešila vysokou míru nezaměstnanosti. Ekonomiku bude třeba dále více diverzifikovat a rozšířit exportní základnu.

Rada přidružení rovněž zkoumala stav bilaterálních vztahů v rámci dohody o stabilizaci a přidružení (SAA). Uvítala pozitivní bilanci Černé Hory při plnění závazků vyplývajících z SAA, včetně jejich ustanovení souvisejících s obchodem od uvedení v platnost dne 1. května 2010. Černá Hora by měla dokončit harmonizaci zákona o kontrole státní podpory.¹²

---

¹¹ EU.me: Negotiating chapters, [ZDE](#).

¹² Rada EU: Seventh meeting of the Stabilisation and Association Council between the European Union and Montenegro, 20. 6. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

BLÍZKOVÝCHODNÍ MÍROVÝ PROCES

Popis problematiky

Od loňského podzimu panuje mezi Izraelci a Palestinci pnutí.¹³ V druhé polovině května premiér Palestinské samosprávy Rami Hamdallah odmítl nabídku izraelského premiéra Benjamina Netanjahu na přímé rozhovory o míru. Hamdallah poukazoval na to, že izraelská strana se snaží získat čas a vyhnout se tlaku mezinárodního společenství. Místo toho Hamdallah podpořil francouzský plán o mezinárodní mírové konferenci, který při návštěvě palestinských území a Izraele přednesl francouzský premiér Manuel Valls.¹⁴

Zatím poslední iniciativu na obnovení mírového procesu vzešla ze strany Francie. Konference o blízkovýchodním mírovém procesu (MEPP) proběhla 3. června v Paříži za účasti delegací z 28 zemí a pod předsednictvím francouzského ministra zahraničí Jean-Marca Ayraulta. Cílem konference bylo zajistit řešení umožňující zasednutí Izraelců a Palestinců k jednomu stolu a obnovení mírových rozhovorů na mezinárodní konferenci na konci letošního roku.¹⁵ Na setkání bylo přijato společné komuniké, v němž bylo zdůrazněno obnovení mírového procesu, mírové řešení současného stavu a dosažení dvou-státního řešení. Komuniké dále zdůrazňuje význam arabské mírové iniciativy. Delegáti se rovněž vyslovili pro uspořádání mezinárodní konference před koncem letošního roku a uvedli, že koordinační aktivitu by měla převzít Francie.¹⁶

Izraelský premiér Benjamin Netanjahu 14. června sdělil, že arabská mírová iniciativa by měla být přepracována, aby ji Izrael považoval za možný plán mírového procesu. Netanjahu prohlásil, že jedinou možností dalšího jednání s arabskými partnery je jejich vůle diskutovat o přeformulování iniciativy. Podle Netanjahua iniciativa obsahuje pozitivní prvky, je jí ale třeba aktualizovat (iniciativa byla předložena v roce 2002).¹⁷

Jednání v institucích EU

Na konferenci vystoupila vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová. Uvedla, že EU reflektuje zhoršující se bezpečnostní situaci na Blízkém východě, a s tím spojená rizika vzrůstu radikalizace a vznik nového konfliktu. Rozšiřování izraelských osad a naopak bourání těch palestinských zvyšuje napětí. EU je toho názoru, že mírová konference v Oslu v roce 1993¹⁸ nepřinesla kýžený mír. Je proto nutné hledat další možná řešení. EU i nadále podporuje dvoustátní uspořádání. Dosáhnout tohoto cíle se musí jak za přispění Unie, tak širokého mezinárodního společenství, které přivede obě strany k jednání. EU společně se

¹³ Přehled SZBP leden 2016,

¹⁴ Middleeasteye.net: Palestinian PM dismisses Netanyahu's direct talks proposal, 24. 5. 2016, [ZDE](#).

¹⁵ Diplomatie.gouv.fr: Peace initiative in the Middle East (Paris, June 3, 2016), 3. 6. 2016, [ZDE](#).

¹⁶ Diplomatie.gouv.fr: Middle East Peace initiative - Joint communiqué (Paris, June 3, 2016), 3. 6. 2016, [ZDE](#).

¹⁷ Middleeasteye.net: Netanyahu stresses Arab peace initiative must be rewritten, 14. 6. 2016, [ZDE](#).

¹⁸ Soubor mírových dohod podepsaných mezi Izraelem a Organizací pro osvobození Palestiny (OOP). Dohody jsou označovány jako Oslo I, podepsaná v roce 1993 ve Washingtonu, a Oslo II (též dohoda z Taby), podepsaná v roce 1995 také ve Washingtonu.

CFR.org: Oslo II Accords (Interim Agreement on the West Bank and the Gaza Strip), 28. 9. 1995, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Spojenými státy, Ruskem a OSN (tzv. Blízkovýchodní kvartet) dokončují zprávu, která by měla pomoci jednotlivým stranám najít nejpříjemnější řešení. EU proto vítá francouzskou iniciativu pro pořádání mezinárodní konference o blízkovýchodním mírovém procesu a ochotu 28 zúčastněných států mezinárodního společenství ho podpořit. EU může plnit úlohu zprostředkovatele jednání, protože je největším obchodním partnerem Izraele a největším finančním podporovatelem Palestiny. Zároveň udržuje se všemi ostatními zeměmi v regionu dobré vztahy.¹⁹

Tématu se věnovala také Rada pro zahraniční věci (FAC) na svém zasedání 20. června.²⁰ Pokrok v blízkovýchodním procesu vyžaduje odhodlání obou stran k mírovému řešení konfliktu, což předpokládá obnovu důvěry a konstruktivní jednání. Rada uvítala jednání v Paříži a rovněž také komuniké, které bylo na tomto jednání zástupci zúčastněných států přijato. EU by podle Rady měla připravit konkrétní návrhy opatření pro pokrok v mírových jednáních. Rada také vyzvala EK a ESVČ, aby tyto návrhy připravily, včetně ekonomických opatření.

EK: NOVÝ RÁMEC PRO PARTNERSTVÍ V OBLASTI MIGRACE

Popis problematiky

EU zdůrazňuje vnitřní a vnější aspekty řešení současného migračního tlaku na evropské země. Jako opatření spadající do vnější činnosti EU je zařazeno také sjednávání nových dohod o partnerství se třetími zeměmi, často zeměmi původu či tranzitními zeměmi.

Jednání v institucích EU

EK představila nový rámec partnerství pro zvládání migračních toků.²¹ Rámec je individualizovaný pro každou zemi. K budování partnerství budou použity všechny nástroje, které má EU k dispozici, včetně nástrojů zařazených do vnější činnosti EU. Partnerství bude zohledňovat dřívější cíle stanovené v dokumentech (stěžejní je Evropský program o migraci, *European Agenda on Migration*).²² Členské státy by do nového partnerství měly dodat diplomatické, technické a finanční prostředky. Cílem nového partnerství s jednotlivými zeměmi je odstranit důvody pro jednotlivce, aby se vydali na cestu do Evropy. S jednotlivými členskými státy budou sjednány dohody na základě jejich požadavků a potřeb. V blízké době dojde ke sjednání prvních dohod s Jordánskem, Libanonem, dále jsou v přípravě dohody s Nigerem, Nigérií, Senegalem, Mali a Etiopií. Ve zvýšené míře probíhá jednání s Tuniskem a Libyí.

Partnerství a použité nástroje by měly brát v potaz:

- angažovanost a pozornost třetí zemi za účelem dosažení konkrétních výsledků,
- posílená podpora těmto státům,
- boj proti obchodu s lidmi, pašeráctví a převaděčství,
- vytvoření legálních způsobů cestování do zemí EU v práci v nich,
- finanční prostředky pro zlepšování socio-ekonomické situace v jednotlivých státech,
- spolupráce se všemi zainteresovanými stranami.

---

¹⁹ ESVČ: Remarks by High Representative/Vice-President Federica Mogherini at the Ministerial Meeting on the Middle East Peace Process, 8. 6. 2016, [ZDE](#).

²⁰ Rada EU: Council conclusions on the Middle East Peace proces, 20. 6. 2016, [ZDE](#).

²¹ EK: Commission announces New Migration Partnership Framework: reinforced cooperation with third countries to better manage migration, 7. 6. 2016, [ZDE](#).

²² Přehled SZBP květen 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Sdělení EK také obsahuje přílohy o:

- spolupráci se třetími zeměmi při zavádění opatření proti nelegálnímu překračování hranic a o návratové politice,
- dialogích na nejvyšší úrovni,
- financované projekty EU,
- závazky a příspěvky jednotlivých členských států k plnění dohody EU-Turecko.

EP: MÍROVÁ ČINNOST V AFRICE, SPOLUPRÁCE S OSN A AU

Popis problematiky

Vztahy mezi EU a Afrikou jsou upraveny dohodou z Cotonou z roku 2000. V roce 2007 byla podepsána společná strategie Afrika-EU, která upravuje dvoustranné vztahy mezi členskými státy a africkými státy. Smyslem této strategie je intenzivní spolupráce v oblastech společného zájmu. V loňském roce proběhlo setkání EK a komise Africké unie (AU), s výsledkem posílit spolupráci v prioritních oblastech, které byly stanoveny v roce 2007. Prioritní oblasti byly zpřesněny a aktualizovány na období let 2014–2017. Jedná se o mír a bezpečnost, demokracii, dobré vládnutí a lidská práva, lidský rozvoj, udržitelný a inkluzivní rozvoj a růst, soudržnost kontinentu, spolupráce při řešení globálních a nově se objevujících výzev.²³

Jednání v institucích EU

Evropský parlament (EP) se na plenárním zasedání 7. června zabýval zprávou o mírových operacích – spoluprací EU s OSN a Africkou unií.²⁴ Tato zpráva navazovala na dřívější dokumenty o zapojení prostředků společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) EU do misí a činností OSN v Africe. S ohledem na komplexní charakter současných hrozeb je třeba vyzdvihnout význam včasné komunikace a lepších postupů pro konzultace s OSN a AU a dalšími organizacemi NATO a OBSE. S tím souvisí potřeba zlepšit sdílení informací včetně informací o plánování, realizaci a rozboru misí. Poslanci EP uvítali, že bylo definitivně dohodnuto a podepsáno ujednání mezi EU a OSN o výměně důvěrných informací a je uznán význam partnerství mezi Afrikou a EU a politického dialogu mezi EU a AU o míru a bezpečnosti. Poslanci navrhli uzavření dohody mezi AU, EU, dalšími klíčovými subjekty a OSN o souboru sdílených cílů v oblasti bezpečnosti a rozvoje v Africe. Řešení krizových situací by měla předcházet preventivní opatření (investice, předcházení konfliktů, opatření proti politické a náboženské radikalizaci, násilí související s volbami, vysídlování obyvatel a změna klimatu). Mezi další preventivní opatření patří: posílení evropské vojenské spolupráce, které by zvýšilo účinnost a účelnost zapojení misí SBOP EU do mírových misí OSN, nutnost rychlé reakce AU na krizi a s tím související úlohu afrických pohotovostních sil.

Regionální organizace, Hospodářské společenství států západní Afriky (ECOWAS), Jihoafrické společenství pro rozvoj (SADC), jsou vyzvány, aby zvýšily své úsilí při budování prostředků rychlé reakce na krize a doplňovaly úsilí AU. AU je vyzvána, aby případné další mírové mise zaštitila, čímž by došlo ke zvýšení jejich legitimacy. Poslanci EP dále uvítali strategické partnerství mezi OSN a EU pro udržování míru a řešení krizí v období 2015–2018.

Základním rámcem spolupráce EU a AU je africký mírový projekt, který byl vytvořen v roce 2004. Ten umožňuje posílení schopnosti AU zajišťovat společnou reakci na krizi na africkém kontinentu.

---

²³ ESVČ: EU-Africa relations, [ZDE](#).

²⁴ Evropský parlament: Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. června 2016 o mírových operacích – spolupráce EU s OSN a Africkou unií, 7. 6. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Členské státy a Evropský rozvojový fond poskytly zhruba 1,9 miliardy EUR na financování afrického mírového projektu. V roce 2007 byla oblast působnosti tohoto projektu rozšířena tak, aby ve větší míře zahrnovala činnosti související s předcházením konfliktů a se stabilizací po jejich skončení. Africký mírový projekt představuje rámec a počáteční bod pevnějšího partnerství mezi EU a AU. Členské státy a instituce EU i AU by ale měly spolupracovat s ohledem na kontrolu vynakládání finančních prostředků. EU by měla být více zapojena do ochrany hranic v afrických zemích. Poslanci EP se také dotkli obecně záležitostí SBOP. Jednak uvítali reakci členských států na vyvolání procedury podle čl. 43 odst. 7 Smlouvy o Evropské unii (pomoc v případě napadení jednoho z členských států), kterou zahájila Francie po listopadových útocích. Dále by mělo dojít ke změně dohledu nad vynakládáním finančních prostředků určených k provádění opatření vnější činnosti EU a misím SBOP.

Jednání EU a Etiopie

Dne 15. června se sešla vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová s premiérem Etiopie Hailemariamem Desalegnem.²⁵ Toto setkání navazuje na podpis společného prohlášení strategického propojení mezi oběma aktéry. Předmětem jednání bylo šest oblastí společného zájmu:

- regionální mír a bezpečnost;
- boje proti terorismu a násilné radikalizaci;
- migrace;
- sociální a hospodářský rozvoj, investice a obchod;
- vláda a lidská práva;
- změna klimatu a spolupráce na životním prostředí.

V debatě zaznělo, že Etiopie v současné době hostí největší komunitu běženců v Africe, a uvítala pokračující spolupráci v rámci společné agendy o migraci a mobilitě. Obě strany se shodly na potřebě dalšího provádění závazků, a to zejména chránit lidské životy, zajistit účinné výnosy a pomoc při řešení základních příčin nelegální migrace. Zvláštní důraz bude kladen na podporu běženců a hostitelské komunity; tvorbu pracovních míst pro potenciální migranty a navrátilce a posilování odolnosti nejzranitelnějších komunit. Témata jako dobré vládnutí v zemi a lidská práva byla rovněž na pořadu jednání. Byla zdůrazněna potřeba komplexního přístupu, odpovědnosti a otevřeného dialogu. Vysoká představitelka potvrdila poskytnutí finančních prostředků ve výši 97 milionů EUR na tyto projekty.

EU zdůrazňuje pozitivní roli země při zajištění bezpečnosti v oblasti Afrického rohu. Setkání proběhlo během střetů etiopských a eritrejských vojenských jednotek v pohraničních oblastech.²⁶ Mogheriniová vyzvala ke zdrženlivosti.

REZOLUCE RADY BEZPEČNOSTI, OPERACE SOPHIA

Popis problematiky

Situace v Libyi se zlepšuje ve prospěch vlády národní shody (*government of national accord*, GNA). Vládní vojenské jednotky v první polovině června obsadily západní část důležitého přístavního města Sirta (včetně centra a pobřeží), které bylo (a částečně pořád je) v držení místní buňky Islámského státu. Úplnému vítězství brání velký počet civilistů, který je stále ve městě. Vládní

²⁵ ESVČ: HR/VP Federica Mogherini met with Ethiopian Prime Minister Hailemariam Desalegn, 15. 6. 2016, [ZDE](#).

²⁶ AllAfrica.com: East Africa: Ethiopian Troops Home After Border Clash With Eritrea, 21. 6. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

jednotky nemohou intenzivněji postupovat.²⁷ Vládní jednotky čelí značným ztrátám. Jednotky Islámského státu jsou ale ve městě obklíčeny.²⁸

Rezoluce Rady bezpečnosti OSN

Rezoluce Rady bezpečnosti (RB) OSN č. 2292 ze 14. června 2016 je jednou z řady rezolucí věnujících se situaci v Libyi od roku 2011. Nynější rezoluce reaguje na stále se vyskytující teroristické skupiny na území Libye (Al-Káida, Islámský stát), které navíc posilují přílivem bojovníků z cizích zemí, a hlavně na dovoz zbraní ze zahraničí pro potřeby těchto skupin (navzdory embargu na dovoz zbraní, které ukládala předešlá rezoluce RB OSN č. 2278). Nová rezoluce tedy schvaluje zabránit dovozu zbraní pro účely teroristických skupin v Libyi všemi prostředky. Nově lze i kontrolovat všechna podezřelá plavidla, která by mohla dovážet zbraně, a případně je i potopit.²⁹

Jednání v institucích EU

Rezoluce RB OSN bude naplňována částečně díky misi SBOP EUNAVFOR Med (též Operation Sophia). Operace má stanoveny tři hlavní činnosti: identifikovat pašerácké sítě; vyhledávat a obsazovat pašerácké lodě, které migranty do Evropy převážejí; přijmout taková opatření, která zajistí, aby tato plavidla nebyla schopna další plavby.³⁰ Vysoká představitelka Mogheriniová s ohledem na přijetí rezoluce RB OSN uvedla, že EU je připravena rozšířit mandát mise SBOP EUNAVFOR Med, zapojit i libyjskou pobřežní stráž, kterou k tomuto účelu i vycvičí. Mise Operace Sophia bude nejen naplňovat rezoluci, ale působit také jako výcviková mise pro libyjskou pobřežní stráž.³¹ Mandát mise byl rozšířen na zasedání Rady pro zahraniční věci (FAC) dne 20. června. Nově bude mise vykonávat dvě další činnosti: výcvik libyjské pobřežní stráže a zasahovat proti pašerákům a převaděčům lidí a organizovanému zločinu. Činnost mise byla prodloužena do 27. června 2017.³²

PŘEDSTAVENÍ NOVÉ GLOBÁLNÍ STRATEGIE EU

Popis problematiky

V loňském roce byla vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová pověřena, aby navrhla novou zahraničně-politickou a bezpečnostní strategii EU. Dokument měl nahradit dřívější evropskou bezpečnostní strategii, která byla přijata v roce 2003 a revidována v roce 2008. Revizí z roku 2008 byly upraveny určité body, jejichž naplnění bylo žádoucí z hlediska dalšího posilování vlivu EU jako globálního hráče.

Jednání v institucích EU

Na zasedání Evropské rady 28. června letošního roku představila vysoká představitelka Mogheriniová text evropské zahraničně-politické a bezpečnostní strategie. Strategie nese název

²⁷ Libyngazette.net: Unity Government Forces Recapture Sea Port in Sirte, 15. 6. 2016, [ZDE](#).

²⁸ Libyngazette.net: Battle Between GNA and ISIS Intensifies, 23. 6. 2016, [ZDE](#).

²⁹ OSN: Rezoluce 2292, 14. 6. 2016, [ZDE](#).

³⁰ ISS: Operace Sofia, září 2015, [ZDE](#).

³¹ ESVČ: Statement by the HR/VP Federica Mogherini on the adoption of Resolution 2292 by the UN Security Council, 14. 6. 2016, [ZDE](#).

³² Rada EU: EUNAVFOR MED Operation Sophia: mandate extended by one year, two new tasks added, 20. 6. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

*Sdílená vize, společný postup: silnější Evropa. Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky EU (Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe. A Global Strategy for the European Union's Foreign And Security Policy).*³³ Globální strategie nemá pouze geografický rozměr, představuje rovněž použití široké palety nástrojů.

Představená strategie je založena na několika principech.

1. Sdílené zájmy a principy zdůrazňují šíření míru a garance bezpečnosti území a občanů. EU se bude i nadále snažit prosazovat mezinárodní systém založený na pravidlech. Globální strategie vyzývá k jednotné akci z důvodu složitějšího světa, spolupráci s ostatními aktéry z důvodu propojeného světa a k angažovanosti a odpovědnosti z důvodu současné situace a prostředí vystaveného mnoha výzvám. I přes rozsáhlou angažovanost EU je strategie založena na sdílení odpovědnosti (tedy vícestranném zapojení).
2. Priority vnější činnosti obsahují pět bodů: bezpečnost EU, odolnost států a společností na jižním a východním okraji EU, zahrnující přístup k řešení konfliktů, regionální spolupráce, rozšiřování globálního vládnutí založeného na současných liberálně-demokratických standardech.
3. Cíle je třeba naplňovat za použití stávajících prostředků. Tyto stávající prostředky především v oblasti společné bezpečnostní a obranné politiky vyžadují mnohem větší zapojení národních států a poskytnutí jejich prostředků.

Strategie je u každého bodu rozpracovaná až na úroveň konkrétních návrhů opatření a kroků. Z toho důvodu je jako první krok pro zavádění opatření revize stávajících sektorových strategií za účelem identifikace slabých míst, které je potřeba uvést do souladu s ustanoveními strategie. V nutných případech je třeba, aby byly sepsány nové strategie věnující se určitým regionům, či nástrojům. V případě, že by byly třeba nové strategie, musí být stanoven také časový rámec, v němž budou tyto strategie představeny. Strategie bude každoročně podrobována konzultacím s Radou, EK a EP. Revizi také budou moct zahájit členské státy.

Text strategie nastínila vysoká představitelka Mogheriniová v norském Nobelovu centru. EU je jedním z největších světových donátorů, investorů, obchodních partnerů a diplomatických mediátorů a rovněž ekonomickou velmocí poskytující rozvojovou pomoc. Tento fakt si žádá i komplexní strategii, jak těchto vlastností využít, což je jeden z hlavních cílů globální strategie³⁴, tedy zajistit občanům bezpečnost a ustanovit, pokud možno v co největší části světa, řád založený na pravidlech. K tomuto účelu se EU zaměří na 5 základních témat.

Prvním a nejdůležitějším je posílení EU. Pro posílení své role ve světě musí EU konsolidovat samotnou (tehdy ještě) osmadvacítku. Nová strategie v tomto ohledu zahrnuje užší spolupráci při obraně a větší koordinaci zpravodajských služeb. To vede i k nutnosti vytvořit sociální inkluzi, integraci a předejít konfliktům ve společnosti. To se týká i nového azylového systému a modernějšího přístupu k zahraniční politice.

Druhý cíl se týká ekonomiky a rozvoje. EU zaujímá stanovisko, že nejlepší prevencí před násilím a radikalizací jsou zaměstnanost a dobré ekonomické vyhlídky obyvatel. Proto také hodlá tímto směrem upřít pozornost a provádět další opatření.

Třetí a čtvrtý bod, které spolu úzce souvisejí, jsou flexibilní regionální spolupráce při řešení konfliktů a integrovaný přístup ke krizím. Jelikož dnes jen málokterý konflikt nemá přesah do zahraničí, je nutné klást důraz na regionální spolupráci a partnerství se silnými partnery. Proto je důležité vyvíjet společnou činnost s NATO v oblastech pašeráctví lidí přes Středozemní moře, a

---

³³ ESVČ: Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe. A Global Strategy for the European Union's Foreign And Security Policy, [ZDE](#).

³⁴ ISS: TOWARDS AN EU GLOBAL STRATEGY Background, process, references, 2015, [ZDE](#)

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

v hrozbě kyberútoků. EU navíc právě přijala novou strategii pro Arktidu (ochrana životního prostředí, ekonomický sociální rozvoj atd.). V souvislosti s tímto je nutno brát v potaz i pozici Ruska, které EU vnímá jako partnera za předpokladu dodržování mezinárodního práva.

Pátým bodem je směřování k lepšímu vládnutí celosvětově. Zde je opět odkaz na snahu o vytvoření vícestranného systému pravidel, která budou všemi aktéry dodržována. Snaha je po co největší spolupráci co nejširšího spektra mezinárodních organizací ve všech formátech. Také je třeba pracovat na větší diversitě, která dle EU posiluje otevřenost, jednotu a sílu celého spolku.³⁵

---

³⁵ ESVČ: Speech by HRVP Federica Mogherini at the "Common challenges for Europe. A strategy for foreign and security policy" public event at the Nobel Peace Centre, 13. 6. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz